

A „MURAKOZ“
megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak:
Egészévre 4 frt. — kr.
Félévre 2 frt. — kr.
Negyedévre 1 frt. — kr.
A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

MURAKÖZ

MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“
Izlazi svaku nedelju
Céna mu je:
Na oelo leto 4 frt — kr
Na polleta 2 frt — kr
Na četvert 1 frt — kr
Sva pisma i pošiljke nai se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela vu Čakovec.

VEGYESTARTALMU HETILAP | NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. | IZLAZI SVAKU NEDELJU

Perlak-e vagy Csáktornya?*

T. szerkesztő úr! — Engedje meg, hogy becses lapját keressem fel soraimmal s belevonjam a most Muraközben napirenden levő ama kérdés megvitatásába: váljon Csáktornyaé, avagy Perlaké-e az igazság a képezde dolgában? Becses lapja Muraköz érdekében indult meg, azért a Muraközt érdeklő dolgok megvitatására a »Muraközt« tartam legilletékesebbnek; s mivel itt sem egyik vagy másik város érdekeiről, hanem az egész Muraköznek hazafias szellemben való neveléséről és vezetéséről tehát, becses lap a nemes céljaival azonos érdekekről van szó, nagyon kérem, szíves kedjék közleményemnek helyet adni.

A »Zalai Közlöny« mult számban valaki Perlakról a csáktornyai képezdének Perlakra leendő áthelyezése tárgyában egy közleményt írt. E közlemény arról győzött meg, hogy annak t. írója sem a muraközi, sem pedig egy képezde viszonyait nem ismeri s azokban tökéletes tájékozatlanságot árul el, akkor a midőn így kiált fel, hogy Perlakra a képezdével!

Nem úgy van az t. cikk író ur! A kormány 20-30 ezer frt különbségért nem áldozhat fel egy intézetet és egy intézményt! 20-30 ezer frt különbségért nem lehet és nem szabad Muraköznek és a vend vidéknek magyarosodás és közművelődés tekintetében jól indult haladását kockára tenni! mert Perlakon a képezde semmi szín alatt nem képes feladatát teljesíteni és a hozzá fűzött reményeket úgy megvalósítani mint, Csáktornyan! Bár bámulva hajolunk meg Perlak polgárságának lelkesedése és hazafisága előtt, bár elismerjük, hogy a hazafias lelkesedés dolgában a perlaki egyszerű földművelő polgár messze tulszárnyalja Csáktornya spekulánsabb iparos és kereskedő osztályát; bár tudjuk, hogy Perlakon nagyobb figyelemben részesítenék a képezdét, mint ezt most Csáktornyan teszik, mégis a jó ügy érdekében elhibázott dolognak tartjuk gondolni is arra, hogy Csáktornyaról Perlakra vitessék a képezde. A kik ebben a dologban közreműködnek, vétkeznek Muraköz, a vend a vidék és maga az intézet általános és helyi céljai ellen!

Allításomat indokolandó a következőket sorolom fel:

Csáktornya város ős időktől fogva azon szerepet tölti be Muraközben, ami egyes politikai területeken a fővárosoknak szokott jutni. Központ a szó legszigorubb értelmében, s mint ilyen, hivatva van a közművelődés minden ágában igen jelentékeny irányt szabni ez idegen ajku vidéknek. Értelmi

*) A szerkesztő felelete Igen szívesen adunk helyet lapunkban nem csak ezen, de bármely más közleménynek, mely Muraközt érdekl. De kijelentjük, hogy lapunknak céljai általánosak és egész Muraközre vonatkoznak, ennél fogva álláspontot a képezdének most vajdó ügyében sem Perlak, sem Csáktornya mellett, hanem Muraköz érdekében foglalhatunk el. Azért akár Csáktornya, akár Perlak érdekében kapunk közleményt, köteleességünknek tartjuk azt közölni. Elő tehát az érvekkel és győzzön a jobb!

sége, ipara, kereskedelme, tanügye, közlekedési tényezői sőt hazafias szelleme is egyaránt ilyené teszik. Ennél fogva méltó, hogy jól indult magyarosodásánál s többi előnyeivel fogva továbbra is Muraköz főhelyeként szerepeljen, a honnan már eddig is annyi jó háramlott Muraközre. Ily tényezők nem beszélnek Perlak mellett. Láttam ezt a minister ur megbízottja: Gönczy Pál ministeri tanácsos ur is, amikor Muraközben a képezdének helyet keresett. Ő Méltósága az akkori képviselő. Szabó Imre ur kíséreltében megnézte Perlakot, de sem a feljárlott megyei épületeket nem találta a czél-
nak megfelelőnek, sem Perlak városát egy képezde székhelyeül alkalmasnak.

De nem is lehet az másként! Egy ilyen intézetnek, a hol a nép nevelői és leendő vezetői képeztetnek, a szó szoros értelmében vett városban kell lennie. Hisz a leendő tanítótól nemcsak azt kívánja a társadalom, hogy az csak tanítani tudjon; tőle társadalmi műveltséget is kíván, hogy neki a társadalomban az őt jogosan megillető helyet megadhassa. Ugyis sok a p a n a s z, hogy tanítóink nem eléggé társadalmi emberek, hátha még falusiasabb színezetű városban neveltetnek; nem az intelligencia teljes hiányával kerülnek-e állomásukra. leggyakrabban falura? nem fog-e teljes életökben hátrányukra szolgálni félszűzségük, a melynek pedig nem ők a hibásai, hanem az, hogy faluhelyen nevelkedvén, nagy ritkán találkoztak intelligens emberrel sat. Mert maga a képezde nem képes e tekintetben a növendékekre kellőképp nevelőleg hatni, a modorosságot megfigyelni és észlelni kell, hogy az embernek észrevétlenül tulajdonává váljék.

Csáktornya közvetlen összeköttetésben van részint vasut, részint jó karban levő országot s több megyei ut által, nem csak azon vidékekkel, honnan tanítónövendékeket nyeri, hanem Stayerországgal is, sőt a megvalósulás küszöbén álló zágorjai vasut által egyenesen Zábrákkal is. Ez összeköttetései által itt e határon oly fontos pont, hogy hivatva van ellensúlyozni a hazafiatlan törekvéseket és sok dologban irányt adni nemcsak Muraköznek, hanem Horvát- és Stayerország hozánk közel eső vidékeinek is. Csáktornya a magyar állameszme valódi őrállomása a határon és a magyar állam eszme megőrzésében a képezde kiterjedt összeköttetésénél fogva nagy mérvben képes közre működni. Már pedig ha Csáktornyát megfosztanák a képezdétől, a vidék elveszítene súlypontját és nagymérvű hanyatlás következne be.

Nagyon fontos dolognak tartom felemlíteni, hogy a csáktornyai képezdét már eddig is több horvátországi növendék kereste fel (sőt egy egyenesen a zágrábi képezdeből jött ide) kik itt képeztetvén ki, ha haza kerülnek, csakis a nagyon kívánatos testvéri egyetértésnek és szeretetnek lesznek hirdetői és terjesztői Horvátországban.

Perlak, mely a vasutól távol esik, sem közlekedési tényezői, sem értelmisége ipara, kereskedelme által, sem pedig másként nincs összeköttetésben Horvátországgal sőt magával Muraközsel sem, tehát a képezde előbb említett céljainak éppenséggel nem volna képes megfelelni. A képezde Perlakon el volna temetve, a külvilágtól tökéletesen elzárva és néhány év múlva csakhamar be kellene látnia a kormánynak, hogy

terméketlen, nem megfelelő földbe vetette azon magot, mellyel Muraközt boldogítani akarta.

Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a csáktornyai képezde nem csupán Muraköz, hanem a vend vidék számára is állított fel. Csáktornya egyenes összeköttetésben van a vend vidékkel, mint annak vasuti állomáshelye. A vend nép ide hozza terményeit és állatait eladni, itt vásárolja be szükségleteit, innen nyeri tanítóit és innen viszi magával a culturalis eszméket és a hazafias szellemet falujába. A képezde nevezetes részben nyeri növendékeit e vidékről. Ez mind megszűnnék, ha a vend vidéktől távolabb és a közlekedési tényezőktől félreeső Perlakon volna a tanítóképezde.

Perlakon sem közép, sem polgári iskola nem lévén, ez által is nagyon kérdésessé válik az intézet ottani népeisége.

Perlak építkezése oly kezdetleges, miszerint az oda helyezendő kir. járásbírósi tisztviselői részére is csak előleges kikötés mellett lehetett némi lakást nyerni, a mi egyáltalán kimeríté Perlak kiadható lakásait. Hol kaphatnának tehát a képezde tanárai lakást?

Perlak primitív helyi viszonyainak bizonyosága a többi közt az is, hogy nemcsak könyvkereskedése, de még olyan vegyes kereskedése sincs, a hol az intézet növendékei napról-napra felmerülő tanszerszükségleteket beszerezhetnék.

Csáktornya mint közgazdasági középpont még azért is nagyon figyelemre méltó hely, mert az itteni teljesen felszerelt és kitünően vezetett uradalmi birtok nagyon sok gyakorlati ismeretet nyújthat a növendékeknek.

Nem szabad tehát elhamarkodni a dolgot annak eldöntésénél, hogy Perlakra menjen-e a képezde, vagy maradjon-e meg Csáktornyan. Csáktornya már eddig is több ezer frtot költött a képezdére, ujjal pedig oly ajánlatot tett, melynek alapján a kormány a tárgyalás fonalát újból felveheti. Aztán Csáktornyát még fel sem oldotta a kormány szerződése alól.

Nem hihetjük, hogy a kormány a képezdét a perlaki város végére vigye s toldozza össze a régi sóházzal! Ne is dugja el alkotását a világtól. Hadd lássa a világ a nagy forgalmu Csáktornyan a magyar culturalis és hazafias törekvések egyik templomát. Hadd büszkélkedjék minden muraközi polgár a Csáktornyan tervezett monumentalis és modern új épületben, hol az ő boldogsága előmozdítására hivatott tanítók neveltetnek.

Félre tehát az apró helyi érdekekkel! Kisebb érdekeknek soha se vessük alá a nagyobbakat Csáktornya régebbi kvalifikábilan magatartása, és Perlaknak még nem teljesített ígéretei miatt ne büntessük egész Muraközt, a vend vidéket és a magyarosodás ügyét. Perlak megérdemli, hogy ajánlata más téren vétessék figyelembe és lelkesedése másként jutalmaztassék, a képezde célja pedig megköveteli, hogy vagy fogadjon el Csáktornyától a 12 hold földet s a 30,000 forintot, vagy szorítsa őt szerződésének betartására, vagy találjon alkalmas módot a kérdés olyan módon való megfajtására hogy a képezde Csáktornyan maradjon.

EGY MURAKÖZI.

— **A csáktornyai képezde Perlakra** június hó 3-án fog átmenni — de csak gyűlésre. Ugyanis a muraközi tanítókör jövő hó 3-án Perlakon gyűlést fog tartani, melyen a képezdei növendékek is részt fognak venni. Ez alkalommal Perlak városa vendégeli meg a képezdészeket. A város képviselő-testülete valóban szép figyelmet már tudatta a képezde igazgatójával. Perlak városa egyuttal ama kivánságának is adott kifejezést, hogy a képezdei ifjuság négyes-kara ugyanez alkalommal a perlaki templomban megtartandó misén magyarul énekeljen. A képviselő-testület figyelme a képezdei ifjuság irányában dicséretre méltó.

— **Jó tett.** Ziegler Kálmán és Rosenberger Lajos urak a képezdei növendékeknek a kiállításra felrándulása alkalmával egy növendéknek uti költségei fedezését vállalták magukra.

— **A budapesti orsz. kiállításra** utazó vidékünkbeli t. olvasóink tudomására hozzuk, hogy a déli-vasuti társulat által engedélyezett leszállított áru menet — térti jegyek minden hétfőn és pénteken adatnak ki s 14 napig érvényesek. A jegyváltáskor minden egyes jegyhez egy kiállítási sorsjegy és egy kiállítási beléptijegy váltandó összesen 1 frt 50 krért. Ezzel együtt tehát Csáktornya-ról Budapestig és vissza III. osztályban 12 frt 5 krba, a II-ban 18 frt 3 krba kerül az utazás. Nagykanizsáról Bpestig a III. oszt. 9 frt 95 kr, a II-ban 14 frt 87 kr fizetendő. Az utazás úgy a menet mint jövetelkor egyszer félbeszakítható.

— **Népesedési statistika** Muraközben. Az alispáni jelentés szerint 1884. évi szept. 1-től 1885. évi ápril 15-ig Muraközben született 1873, meghalt 1321 egyén; a szaporodás tehát 552. Részletezve: a csáktornyai árársban született 910, meghalt 676 egyén;

a szaporodás 234. A perlaki járásban született 963, meghalt 645 egyén; a szaporodás 318.

— **A Csáktornya-körmendi vasutnak** Muraközben áthaladó vonalán, Csáktornyan kívül Vratasineczen tervezetik állomás. Mura-Szerdahely csupán megálló helyet kapna. E vonalhoz Lendván fog csatlakozni a vend-vidéken áthaladó szárnyvonal.

Öngyilkosság. Szy Sándor csáktornyai ügyvéd és birtokos öngyilkossága tartotta izgatottságban áldozócsütörtökön városunk lakosságát. A szerencsétlent gyógyíthatlan betegsége kergette a Dráva hullámaiba. A megboldogult már több ízben kísérlette meg önkézüleg kioltani életét, azonban szándékában megakadályoztatott. Végre f. hó 14-én reggel si. erült hazulról észrevétlenül távoznia. Könnyű nyári ruhábarbérkocsira ült s a varazsdi drávai hídnál visszaküldvén, a kocsit, hogy feltűnést ne keltsen, egy fiuval vezettette magát a horvátországi oldalon a Dráva partján fel, felé. Itt elbocsátotta magától a fiut, levette kabátját s uszott a Dráva közepére, az örvény felé. A fiu észrevéven ezt, kiabálni kezdett, mire a molnárok csolnokon az öngyilkos után mentek s csáklját nyújtottak neki, ezt azonban ő nem fogadván el, eltűnt az örvényben. Teste többször felvetette magát a kísérő molnárok előtt, kiknek sikerült azt a kursaneczi Zrinyi-szobor átellenében fekvő sziget táján kifogni. Az életmentési kísérletek nem vezettek eredményre. A hullát kifogó molnárok délután szállították haza egy Varazsdon vásárolt fakoporsóban az öngyilkost. Temetésef. hó 15-én délután ment végbe nagyrészvét mellett. A szerencsétlen örülesi rohamban követte el borzasztó tettét. Találjon a megboldogult nyugalmat a földben és az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Gyászjelentés.** Alóljegyzettek elkeseredett szívvel jelentik uemes Szy Sándor ügyvéd, volt kir. járásbírónak folyó évi május hó 14-én életének 58-ik, boldog házasságának 32-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó évi május hó 15-ik napján délután 6 órakor fognak a csáktornyai sirkertben örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szent mise áldozat folyó évi

május hó 16-ik napján délelőtti 9 órakor mutattatnak be a helybelyi rom. kath. templomban a Mindenhatónak. Csáktornyan, 1885. évi május hó 14-én. Béke hamvaira. Özvegy Szy Sándorné szül. Lopatni Antonia, neje. Szy Viktor, Szy Kornelia férj. Forster Béláné, Szy Laura, Szy Sándor, Szy Feri gyermekei. Forster Béla cs. kir. huszár kapitány, vő. Forster Frigyes unoka.

— **Meghívó.** A muraközi tanító-kör június hó 3-án reggel 9 órakor a perlaki állami elemi népiskola helyiségében évi rendes közgyűlést tartandja, melyre úgy a tagok, mint a tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Tárgyak: 1. Évi jelentés. 2. Az Eötvös alap és az árvaházi bizottság jelentése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Milyen legyen az ismétlő iskolások könyve falun, milyen városban. Előadó: Czizmesija János. 5. A természetrajz tanítása, anyaga és módszere a népiskolában. Előadó: Mendly Lajos. 6. A törtek tanítása a népiskolában. Előadó: Thordai János. 7. Az olvasókönyv. Előadó: Tóth Sándor. 8. A tagsági díjak beszédese; miért is a tagsági díjat vagy netáni hátralékot magukkal hozni sziveskedjenek. 9. Indítványok. Kelt Csáktornyan, 1885. május hó 12-én. Hazafias üdvözlettel: J e n e y Gusztáv körelnök.

— **Perlak város** képviselő testületének kérvényére, hogy a Perlakon levő megyei épületek az esetleg Csáktornyaról oda áthelyezendő képezde céljaira adományoztassanak, a megyei közgyűlés kimondotta, hogy tekintetbe véve, miszerint megyénk culturalis érdekéből s főleg Muraköz magyarosítását illetőleg a képezdének megyénkben maradása felette kívánatos, a kért épületeket a jelzett célra feltételeesen az esetben, ha a ministerium nem volna hajlandó a képezdét Csáktornyan meghagyni — készséggel átengedi.

— **Kaufmann és Simon** hamburgi bankárok mai hirdetésére különösen figyelmeztetjük olvasóinkat. A kinek hajlama van érdekes, csekély költségű szerencsekísérletet tenni, annak ezt a számos és jelentékeny nyereménnyel bíró, államilag biztosított pénzsorsolást legjobban ajánlhatjuk.

HORVATSKI DEL „MEDJIMURJA“

Najbolše delo krščanske ljubavi.

Kraljuvala je dobra i pobožna kraljica, zevsum moćjum i jakostjum delala je i gledala za dobrostanje svojih podložnikov, tojest za hasen i dobrotu svojega naroda. Ova kraljica je obećala, da bude ljepo nadeljila — nadarila onoga koj bude za ljeto dni vćinil najbolše delo krščanske ljubavi.

Kak je minulo ljeto dni, zišla se velika vnožina ljudih, jeli nebi koj dobil od kraljice obećani dar. Sudec koj bi imal dosuđiti obećani dar, bila je sama kraljica. Nepoznani človek, koj se je prvi približil, rekel je: Zazidal sam svojim imetkom (na svoje stroške) veliku prestranu hižu za siromake bežnike. Kad je to čula kraljica, jako se je razveselila ter je zapitala: „Jeli je hiža već dogotovljena? „Gotova je već premilostivna kraljica,“ odgovori človek, samo na vrhuncu fali još kamen. gdě bude zlatimi slovami napisano, gda je zazidana i tko ju je dal zazidati. Kraljica ga pohvali i namigne drugomu, da k njoj pristupi. Ov je pripovedal da je načinil grobje vu domaće selu na svoje stroške, ar ga tam prvlje ne bilo. Pobožna kraljica se je razveselila, ter je zapitala: Jeli je delo dogotovljeno? Človek je joj odgovoril: „Gotovo je samo vezda se još děla srdini grobja gruft i raka koju dam delati za sebe i za moje odvetke.“ Kraljica je pohvalila i toga, kak je zaslužil. Na to je pristupila jedna žena i pripovedala kak je obćuvala jedno sirotče, da nije vumrlo od glada, da ju je odhranila i vzela za svoju kćer. „A jeli je ovdí ta sirota?“ zapita kraljica ženu. „Je, je, ovdí je, ljubim ju tak, da nemrem prez nje živeti. Ali je i dobra, izvanredno

dobra, ona mi obavlja vse hižne posle, dobro, marljivo i ljubljeno, da je veselje.“ Kraljica je pohvalila i to krščansko delo

Ov hip nastalo je nekakvo gibanje i mešanje med ljudmi, koji su se vugibali i delali prestor jednomu izvanredno ljepomu detetu. Ovo dete je za sobom vodilo siromašku ženu, koja se je branila, kuliko je samo mogla, jer je hotela pobeći izpred tolike vnožine ljudih. „Kaj hoćeš, ti preljepo dete?“ zapita kraljica. Rad bi do tebe dojtí, draga kraljica, rad bi ti dopeljati ovu ženu, koja je zaslužila dar i kojega si razpisala za najbolše delo krščanske ljubavi. A gde je ta žena? zapita kraljica? Ovo je, odgovori dete. Premilostivna kraljica! počela se je stara žena izgovarjati, vsa prestrašena i zasupjena, «nisem nikaj vćinila, ali prav nikaj, ar niti nemrem kaj vćiniti; siromaška sam, ter živim od prošnje i almuštva.» Ali si ipak zaslužila obećani dar, odgovori dete. Kakov je anda to njeno delo? zapita kraljica, hotela je biti pravična. Dete odgovori: Dala mi je falačec kruha! «Čujte! vrisne ženica drhtajuć, čujte, samo mali falačec je bil, mali».

„Tak je i je“ odgovori dete, ali smo bili sami i nije za ovo nišči drugi znal, kak jedini dragi Bog, a to je bil zadnji falačec kruha, kaj ga je imela. Genjena kraljica dala je njoj toj dobroj ženi obećani dar za najbolše delo krščanske ljubavi, a dete, koje je bilo božje, zdiglo se vu visinu ter je iz visine blagoslavljajo to dobru kraljicu.

GLÁD FERENC.

ZABAVA.

Tužno peva

Tužno peva na grančici ptica,
Para milog oplakiva.
Velika je žalost i mog' srca,
Ar me ljuba ostavila
Vre jedenput ono vreme dojde,
Kad bi mene ti ljubila
Hej! aii već onda kesno bude,
Kad mi srce grob pokriva.

Priredil: A. Polonyi

Pripovest kuma Blaža.

(konec)

Na Boga se kunem, reče svojim putnicam, sve kaj goder imam dal bi rad, samo da se morem onomu osvetiti!

Ako ti je samo to želja, reče visoka putnica, odmah ti ju morem izpuniti; hoćeš da ga pretvorim na slepoga bogca?

Sve vam dam, kaj god hoćete od mene, ako to vćinite, odgovori stravstveno Lovro. Nećem puno ... samo jedno oko mi daš.

Nemaram, odgovori on. I samo kaj je to izrekel, izpunilo se o čem su se pogodili.

Lovro se je bil jako presenetil nad tak brzim zpunjenjem želje svoje, nu batrivil se je s tem, da mu je itak ostalo još jedno oko, s kojim bude mogel s veseljem nesreću neprijatelja svojega gledati, —

Po ovom događaju opet su nekoliko vrućih putovali, ali iz šume izajti nikak nesu mogli; put pak kam dalje s tem huji i huji se postajal. Lovro, već jako utrudjeni, počel se ne- navidno ogledavati na devojke, koja, na kolih sedeca, ne je niti nejmenje čutila težkoše pu- tovanja —

Na takvih kolih je sigurno jako vugodno pu- tovat, reče Lovro; nebi dal neznam za kaj, kad bi ja imel takva kola.

Samo ako hoćeš, vu ovom hipu dobiš isto takva. Na to visoka žena lupi z jednom nogom po zemlji i odmah su se kola pretvorila vu dvoja a pred svakimi su četiri volji zapreženi bili. Čena jim je samo jedna tvoja ruka, ako je hoćeš imeti! —

Lovri se je s pervine mnogo videlo ruku dati za kola, ali trud ga je svladal te je pristal na pogodbu i odmah se je na kolih našel, ali dakak prez jednog oka i prez jedne ruke. Opet su nekoje vrme putovali, ali na konec šume dojtj nikak nesu mogli. Vezda je počel Lovro straho- vito žedjati. ... Stara (pak) je baba, koja je i pređi navek pazila na svaki njegov koračaj, ovo taki s pazila na njem.

Ti si nekak jako žalosten sinko, reče mu baba, ali se nečudim tomu, jer kad nam je želu dec prazen i dobra volja nas ostavi. Nego ako hoćeš, ja ti morem dati proti tomu vračtvó. Gledi ovu flašu, ona ti vu sebi zadržava sve veselje ovoga svéta, tko iz nje jedeput gutné na sve- volje pozabi te nezéčivo blaženstvo čuti. Ako hoćeš moreš biti delnik i ti toga dobra, samo mi obečaj pol moždjanov tvojih.

Lovru su vre čami obhajali, kad je začul ovu strašnu čenu, te niti neje htel pristati na nju. Ali kad mu je baba dala jednu kaplicu koš- tati, odmah je pozabil kaj je pređi odlučil, a i pitje mu se tak dobro činilo, da njeje nit čenu za tak veliku držal. Vzeme flašu od babe te se nap- nije toga izvanrednoga pitja, ali kak je popil, od- mah je čutil, da ga jakost ostavlja, legne si na kola te je odmah tvrdo zaspal. Kad se je prebu- dil, trem putnicam nit tora nit glasa, a on se pred jednim selom najde. Htel se je stati, ali mu je jedna strau téla čisto mrtva bila; jedno oko; koje mu je još ostalo, i ono je bil mu čisto temno, htel je vikati, pomoć zvat, i jezika niti meknuti neje mogel, počel je misliti a i misli su mu samo jako temne bile.

Vezda je istom čutil, kolikih aldavov ga je stojal njegov šumki put, nemu ostalo drugo, nego, da se kak, nemrěni bogec od hiže do hiže klati i muči po ovom svétu.

Starec za tem v tihne, a Ivo lupi šakom po stolu ter vudri vu grohatni směh. Dragi kum, vaš Lovra je bormeš šain hlap bil, čisto je zav- redil, kaj je iskal.

Nego dajte nam povečte tko su bile te tri prefrigane putnice.

Kad već hoćeš znati njim za imena, drage volje ti povem i to, akoprem su to dosta poznata imena. Ona visoka žena s sulicom vu ruki je m r ž nja, na kolih ležeća devojka I č n o s t a podešana pak stara baba je pij a n s t v o.

Duše mi, s tak lepimi pajdasicami je mor- ral siromak Lovro na nikaj dojtj, reče Ivo, ali zato je ipak jedini on bil kriv svojoj nevolji A koliko ih je den denes tak nerazložnih, odgovori starec ozbiljno. Kaj bi ti sinko rekul na priliku o takvom detiču, koji bi samo zato, da se gazdi osvėti da ga na nikaj dene, kojim se je malo posvadil, sam sebe mesta i službe re- il? Jeli takovo bolje vidi na dve zdrave oči, nego on koj je radi osvete jedno oko prodal? Osim toga pak, da si nešterega bezbrižnoga dneva prihavi počme lenja- riti, vu čem tak oslabi, da kad se potle opet hoće posla prijeti, nemre niti toliko v č i n i t i s obedveni rukami koliko je pređi z jednom mogel! A onda da se radi te svoje nevolje malo obatrivi, ide vu krčmu gde z većšinom ostavi polovicu pameti, a za prvom polovicom ide na friškom i druga. — Ako je Lovra bil nevaljanec, kaj misliš sinko kaj je onda on, koj njega nas- ljeđuje? —

Na ovo piranje njeje ufal nijeden odgovoriti, nego su zabezknuti gledali jeden drugoga, nu za kratko vudrili su svi vu směh, jedini Ivo se je gliboko zamislil.

Starec se vezda stal i otišel, te ga Ivo nje je zastavil kak pređi. Pripovest ova je na njega jako delovala, tak, da mu se čelu neč Lovrovo tužno pripetjenje po glavi vrtelo. Drugi den otišel je Lovro k Perkiću, zaprosil ga, da nazad zeme vu svoj melin. Perkić ga je opet vu službu zel vu kojoj je Lovro još mnogo lét zadovoljen ostal.

Bpešt 27 marc. 1885.

GJURO BARANAŠIĆ.

Kaj je novoga?

— Čakovska preparandija vu Prilok 3-ga juniuša dojde-nego samo na učiteljsko spravišće. On den budu medjimurski navučitelji svoje spravišće obdržavali, i na to spravišće budu preparandisti takaj došli. Prepa- randisti budu Prilok varaša gosti. Ravnatelju preparandije je vre to odlučenje varaš na znanje dal.. Priločanci su za to hvale vredni.

Na molbenicu priločkoga poglavarstva, da bi se varmegyinska stanja vu Priloku za prepa- randiju dala ako bise preparandija iz Čakovca vu Prilok prenesla, dopustila je varmegyija, ar zna da je ovim školam cil, da Medjimur- je napređuje Ali samo pod tim načinom ako visoki ministerium nebi štet preparandiju vu akovcu ostaviti.

Na izložbu vu Budinpeštu putujućim p. čitateljem iz okolice naše na znanje dajemo, da pri južnoj željeznici po popušćenoj čeni moreju dobiti za tam i nazad karte svaki pondeljek i petek i 14 dani imaju vrėdnost. Pri kupovanju karte more se jedna izložbenska losa i jedna karta za izložbu kupiti skupno za 1 frt. 50 kr. S ovimi skup košta od Ča- kovca do Budinpešte III. razredu 12 frt. 5 kr. vu II. 18 frt. 3 kr. Iz V. Kaniže do B. pešte vu III razredu 9 frt. 85 kr. vu II. 14 frt. 87 kr. Put se more kak tam iduć tak i nazad jedenput pretrči.

Pucka statistika vu Medjimurju. Po obznani g. viceišpana se od 1884 leta 1-ga septembra do 15 aprila 1885, rodilo vu Me- djimurju 1873 duše a vumrlo 1321 ljudih pomnožek je 552. Na poseb vu čakovskim kotaru rodilo se 910, vumrlo 676, pomnožek 234. Vu priločkim kotaru rodilo se 963, vu- mrló 645, pomnožek 318.

Linija čakovsko-körmendske željezuice bude izim Čakovca još vu Vrati-inci imala kolodvora (Banhoffa.) Mursko Središće samo postaju dobi. K ovoj željeznici se pri Lendavi pridruzi iz buhnečke okolice dolazeća željeznica.

Samoubojnik Szy Sándor čakovečki fiška- liuš si je 14-ga vu Dravi sam sebi skončal življenje. Nesrečen odpelal se je v jutro k varaždinskému mostu i dalje gori od mosta si je kaputa slekel, pak nutri skočil vu Dravu i plival je do srdine. Mlinari su ga spazili i s ladjom za njim išli. Kad su vre blizo njega došli, jednoga drožca su mu držali, da se prime i da ga oslobodiju, ali on nije hotel pomoć pr- jeti i doviši do vrtlog vtopil se je. Tělo nesrečnoga se je nekoliko put pred mlinari hitilo, ali suga samo od mosta niže pri meki mogli vloviti i vun potegnuti. Nesrečnoga je njegov nevrtačljivi beteg na to strahovito od- lučenje pelalo. Tělo su mlinari on den odvečer dimo vu Čakovec dopeljali i drugi den je bil zakopan. Naj si nađe mira kojega si je iskal vu zemlji, a duši njegovoj naj se smiluje Gospodin Bog!

Buduć da je gojenje konjev vu Medjimurju ljepi napredek pokazalo, za potrebito je pre- našel Visoki ministerium, da iz medjimurske pleme konjov o. leta od 5-do 10 oktobra na orsačkim spravišću vu Budimpešti videti bude moći. Zato je visoki ministerium odredil jednu komišiju za zbiranje konjov i daraval 60 cekin- nov za premije. Stroške za izabrane konje bu dostojal visoki ministerium darovati, ali buduć, da izva tih stroškov ima još i drugih, kak na primer ako prem jako fal čenu put, nadalje izbranoga konja gospodar sigurno nebi konja dal, da on sam nebi z njim na izložbu išel, zato je g. vicekomuš predal molbe- nicu za takove stroške, koji na drugi način nebi mogli se nadoknaditi, da se iz var- megjinske glavnice interešov na pomoć 400 frt da, kaj je već i dopušćeno. Komišija za zbi- ranje konjov za orsačko izložbu bude 12 ju- nija vu Čakovcu a 13 vu Priloku delovala.

Orsačka izložba odprla se je 2. o. m. vu Budimpešti s velikom paradom. Branitel izložbe Nj. veličanstvo princ Rudolf, došel

je s visokom svojom tuvarušicom 30. aprila vu glavni varaš. Nj. veličanstvo presvetli kralj pak prvoga majuša vu jutro. Odpiranje izložbe dogodilo se je pred kraljevskim pavilonom, nazoči pozvanih gostov. Ob 11, na 11 došli su njihove visosti hercegi i hercegi nje drugi stranski velikaši, čakali Nj. veličanstvo, kralja. Presvetli kalj je malo pred 12 vurom došel. Ob 12 vuri je minister poljodelstvo i druga velika gospoda su se namestili pred pavillonom a banda je pričela igrati pučkoga himnusa. Posle toga držala je Nj. V. princ Rudolf govora k kralju' na koj govor je Nj. veličanstvo odgovorilo i naglasilo da je izložba odprta, na koje reči vikalo se je od svih stran éljen!

Potle toga zahvalil se je minister Nj. veličan- stvu; a nato su sva visoka gospoda išla, pod vodjenjem br. Keménja ministra, pogledati izložbu, a pod tim vremenom igrala je banda, i zvonili su zvoni.

Nesreća na Muri. 1. majuša išlo je više ljudih prek Mure na štajersku vu jednu krčmu od onud su se na večer okolo 10—11. vure povrnuli, i onda se je brodaru stanjga vtrgla a nagla Mura je čona jednako proti melinom nesla: gde se je čun pri prvim lancu prehitil, a oni koji su nutri bili su se za lanec pogra- bili, izim žene i kćeri belatinskoga navučitela Markuša, a odovud su je dobri plavači oslobodi- dili, ali Markušova mala pucka nije se znam mogla pograbit, nesla ju je voda črez sedem melinov, i telo su joj stopram drugi den vu mellinskom hataru vlovili. Njeini pokop se je z velikom žalostjum 3. majuša pripetil.

Testament vrednoga sluga. Ove dane vumrl je vu Beču jeden 59 let stari sluga po ime- nu Stand Ferenc, kaj je već kak 40 letjedno- ga gospodara tak verno služil, da ga već nisu držali za slugu, nego za kotrigu familije, i koj je 8000 forinti za sobom ostavil, od kojih je ovak dal zapisati vu testament. Moja zadnja volja! Rodbinu neimam (žena čuda košta, znal je vu življenju višeput reći). Buduć da mi je gazda s njegovom obiteljum bil najbolši dobročinitelj, a ovo kaj sem ostavil samo sem kroz njihovu dobrotu prisparal, zahvaljujem jim se za svu dobrotu, koja su mi od 1846 leta izkazali, a za nasljednike imenujem petero dece mojega gospodara. Bog je poživi sve skupa dugo let, a mene si naj dobro vu pameti zadržiju.

Dogodjenje milijon ljudih. Dr. Ferry englezki statistikar je izračunal da: med jed- nim milijunom ljudi vumre vu prvom letu 150.000 posle toga za jedno leto 53.000. Vu tretjem letu se pak pomenjša broj dece za 28.000. A vu nasljeđujućih letih se već tak gusto nepripeča smrt, da od 9-13 leta jih nevumre viže kak 4000. Od sada pak do 45 leta vumre jih do 500.000. Na koncu 60 leta navek je jošće do 370.000 sedih ljudih iz jednoga milijuna. Osemdeseto leto postigne jih 37 ovo, ali slabih i nemoćnih. Na koncu 95 leta jih je samo 223 kojim broj jako fletno na menje ide, dok vu 108 letu vumre i zadnji človek iz jednoga milijuna.

CÉNA ŽITKA.

Kuruza na vagi	6.65	—	—
Hrz " "	7.30	—	7.60
Pšenica " "	8.50	—	8.80
Ječmen " "	7.50	—	8.—
Zob " "	8.—	—	8.80

LOTTERIJA

Bpeštu. 1885. 12. majuša

22. 60. 40. 45. 29.

Szerkesztő: MARGITAI JOZSEF urednik.

